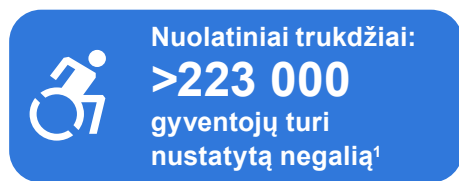
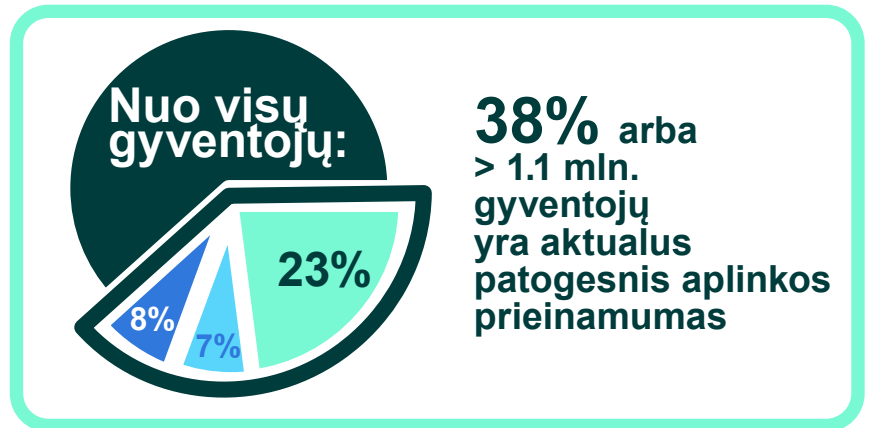

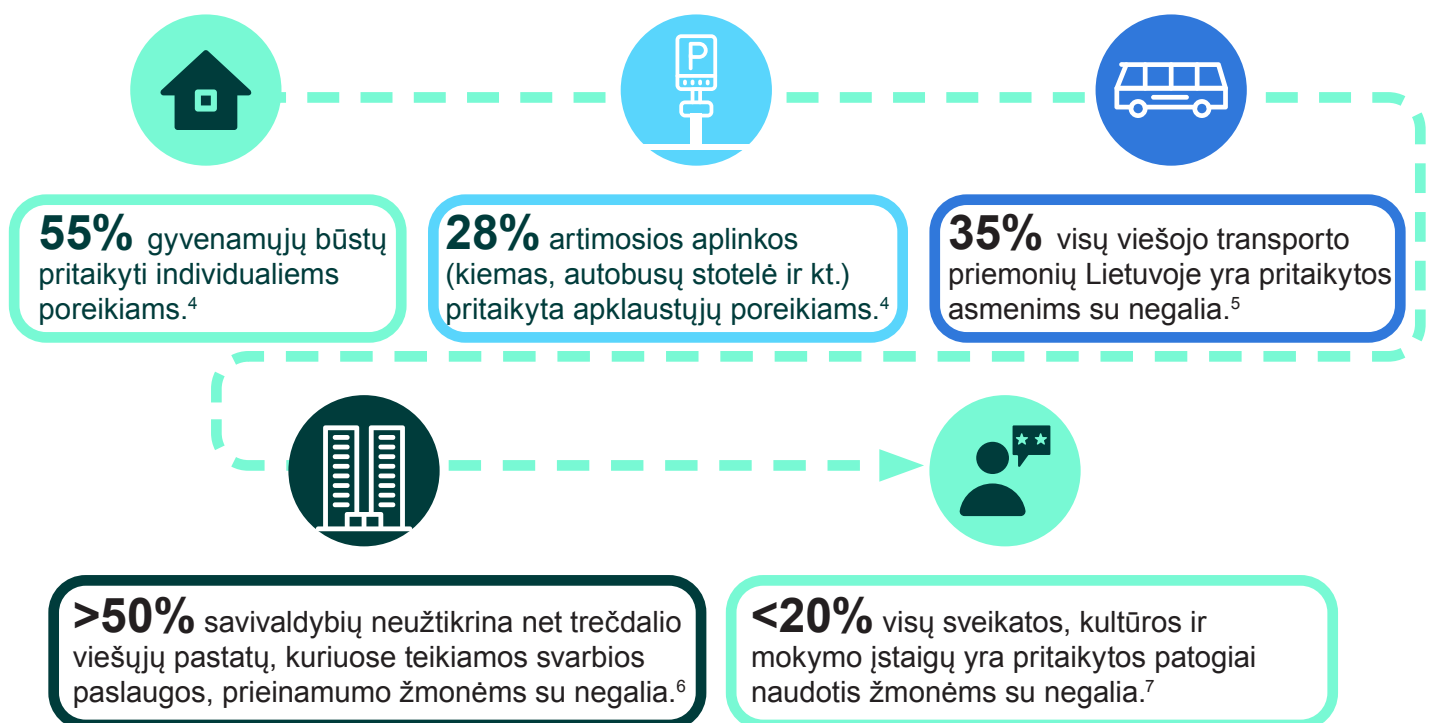
Universalus dizainas Lietuvoje: esamos situacijos analizė

Pritaikius vienam – prieinama visiems!

¹ Asmenų su negalia skaičiaus dinamika pagal amžiaus grupes 2016–2022 metais
² Informacija apie išduotus nedarbingumo pažymėjimus pagal diagnozių grupes
³ Oficialiosios statistikos portalas

Kokia yra dabartinė prieinamumo situacija?

⁴ Asmenų su negalia gyvenimo kokybės aspektų analizė. 2022 m.
⁵ SADM: Nacionalinis pažangos planas 2021-2030 m.
⁶ SADM publikacija: „Žmonėms su negalia prieinama aplinka didina jų savarankiškumą“
⁷ SADM: Nacionalinis pažangos planas 2021-2030 m.

Prieinamumo apibrėžimas fizinėje aplinkoje

TODĖL

TODĖL

TODĖL

Vienas iš valstybės prioritetų⁸ – įvairių sričių, tarp jų, viešojo sektoriaus paslaugų prieinamumas visiems, tačiau prieinamumo sąvoka nėra paaiškinama plačiau.

Teisinėje bazėje pastebimas visuotinai priimtino bendro supratimo, kas yra prieinamumas, trūkumas.⁹

Trūksta kokybiškai veikiančių ir priežiūrą užtikrinančių kontrolės mechanizmų.⁹

Dažnu atveju neužtikrinamas objektų ir paslaugų prieinamumas visiems Lietuvos gyventojams.⁹

Visiems prieinama paslauga ar objektas – parengtas ar pritaikytas pagal 7 UD principus:

1. Lygybė naudojime
2. Naudojimo lankstumas
3. Paprasta ir intuityvu
4. Tinkama informacija
5. Tolerancija klaidoms
6. Minimalios jėgos sąnaudos
7. Optimalus dydis ir erdvė

Situacijos vertinimas

Kur esama?

1. Nėra vientiso UD suvokimo;
2. Spragos teisinėje bazėje;
3. Nesistemiškas duomenų rinkimas ir netiksli analizė;
4. Trūksta kompetentingų srities ekspertų ir turimų žinių atnaujinimo;
5. Nevienalytis UD įgyvendinimo lygis Lietuvos regionuose;
6. Nevienodas valstybinių institucijų atsakomybių pasiskirstymas;
7. Vyrauja neigiamos visuomenės nuostatos.

Kas daroma?

1. Rengiama UD metodinė medžiaga;
2. Peržiūrimi įstatymai, statybu techniniai reglamentai ir kiti teisės aktai;
3. Kuriamos duomenų platformos (www.stasis.lt, BIM-LT), skirtos UD stebėsenai ir kontrolei;
4. Organizuojami ekspertų rengimo ir kompetencijų tobulinimo renginiai;
5. Rengiamos savivaldybių strategijos ir veiklos planai;
6. Pastebimi tarpinstituciniai bendradarbiavimo projektai;
7. Organizuojamos socialinės kampanijos ir iniciatyvos („Jokio skirtumo“, „Išsikraustykite iš stereotipų“).

Ko siekiama?

1. Vieningas UD supratimas;
2. Patobulinta įstatyminė bazė;
3. Kokybiškų ir aktualių duomenų prieinamumas, vertinimas ir savalaikis atnaujinimas;
4. Sukurtas kompetentingų srities ekspertų tinklas/ kompetencijų centras;
5. Užtikrintas nuoseklus UD principų įgyvendinimas ir kontrolė visuose regionuose;
6. Užtikrintas institucijų atsakomybių pasiskirstymas pagal kompetencijas ir veiklos sritis;
7. Didesnis visuomenės supratimas ir įsitraukimas.

⁸ Aštuonioliktosios LR Vyriausybės programa
⁹ Žmonių, turinčių negalia, teisės Lietuvoje – negalios politikos analizė, 2022 m.